

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2023/24:21

Fredagen den 12 januari

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Elisabeth Svantesson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 8 december 2023

Återrapport från informellt videomöte den 20 december 2023

Information och samråd inför möte i Europeiska unionen råd för ekonomiska och finansiella frågor den 16 januari 2024

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar finansminister Elisabeth Svantesson med medarbetare välkomna till årets allra första EU-nämnd. Finns det något att muntligen tillägga till de skriftliga återrapporterna?

Anf. 2 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Jag hoppas att alla ledamöter har haft en härlig jul- och nyårsledighet och är tillbaka med full kraft.

Ni har ju fått skriftliga återrapporter, men jag ska säga något om det informella videomötet den 20 december som handlade om att komma överens om översynen av den ekonomiska styrningen. Det är en viktig fråga som vi har pratat mycket om här i nämnden.

På mötet lyckades alla 27 länder till slut och äntligen nå en informell överenskommelse efter många och långa diskussioner, speciellt under hösten. Det har varit en minst sagt svår förhandling eftersom en del länder har arbetat hårt för att få undantag och flexibilitet. Vi och flera länder med oss menar dock att detta skulle underminera hela syftet med ramverket, nämligen att få ned skulderna. Sverige har arbetat tillsammans med bland andra Tyskland och satt hårt mot hårt under hela förhandlingen men särskilt under hösten. I grund och botten tycker jag att vi har lyckats väl, och vi känner oss i stort sett nöjda med hur överenskommelsen blev.

Som ni mycket väl vet har vårt övergripande mål varit att det nya ramverket verkligen ska leda till att länder minskar sina skulder och att reglerna följs. Annars är det ganska meningslöst att ha ett nytt ramverk. Sverige har fått igenom strikta skuldminskningsskrav, vilket har varit viktigt för oss och alla här inne, som jag upplever det. Dessutom har vi stärkt efterlevnadsdelen så att man verkligen ska leva efter de regler som är satta.

Delar av paketet kommer nu att förhandlas med parlamentet, och målet är att nå en överenskommelse till mitten av februari så att paketet kan antas innan EU-valet. Det var det jag tänkte säga om själva översynen.

Jag vet inte vad det står i den senaste agendan, men det har varit fram och tillbaka med ett inkluderande eurogruppsmöte. Nu blir det inget sådant.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går till dagordningspunkt 3, Övriga frågor, Aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster. Det är information från ordförandeskapet.

Anf. 4 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Detta är en återkommande punkt där ordförandeskapet brukar berätta vad som händer på finansmarknadsområdet, och jag har inget att tillägga. Som ni ser är agendan för nästa vecka ganska tunn. Agendan för januari är ofta tunn, och i år är den väldigt tunn.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Det kommer att komma EU-nämnder då agendan är tung. Vi tackar för informationen.

Vi går till dagordningspunkt 4, Det belgiska ordförandeskapets arbetsprogram. Det är en föredragning av ordförandeskapet och en diskussionspunkt.

Anf. 6 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Detta blir det första Ekofin som den belgiska ordföranden leder. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Men nu är det Belgien som presenterar sitt arbetsprogram. Det brukar inte bli en diskussion om ländernas arbetsprogram, men någon kanske kommenterar något. Ni har fått det skriftligen, och ståndpunkten är att man välkomnar arbetsprogrammet. Det betyder inte att man välkomnar allt som finns i det, utan när det väl kommer upp frågor återkommer vi givetvis till nämnden. Proceduren är ändå att välkomna arbetsprogrammet, och det är vår ståndpunkt.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Ja, vi kommer troligtvis att behandla enskilda sakfrågor här efter hand.

Anf. 8 BJÖRN WIECHEL (S):

Ordförande! Vi välkomnar arbetsprogrammet. Jag undrar dock om statsrådet kan tänka lite högt kring förväntningarna. Tror hon att det kommer att ske någon skiftning i ambitionsnivå, innehåll, tempo eller aktuella frågor? Finns det något de gärna förhalar, påskyndar etcetera? Det vore intressant att få veta.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Finns det något finansiellt skvaller, finansministern?

Anf. 10 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Officiellt skvaller till uppteckningarna?

Låt mig svara på en fråga som ledamoten inte ställt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det belgiska ordförandeskapet har en hög ambitionsnivå, men EU-valet i juni kommer att påverka ordförandeskapet. Man kommer nog att försöka ta i hamn så mycket som möjligt de första månaderna, och det handlar en hel del om förhandlingar med parlamentet. Belgien har nog satt sin ambitionsnivå så högt de tror de kan nå, men de sista månaderna kommer det som sagt att vara fokus på EU-valet.

Vill statssekreteraren lägga till något? Har du hört något skvaller? Det har inte jag.

Anf. 11 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

Statsrådet har rätt. Det belgiska ordförandeskapet har i princip till mars på sig att nå överenskommelser med parlamentet. Sett ur vårt perspektiv är det framför allt på finansmarknadsområdet det pågår ett antal trilogier.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Det gäller även parlamentariska möten. Vi har fått signaler om att det är fram till mars som gäller, och sedan kommer parlamentet ha annat att pyssla med. På söndag åker vi till ordförandemöte i Cosac.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 5, Den europeiska planeringsterminen. Här finns underpunkterna a–c, där c är godkännande men enbart för euroländerna.

Anf. 13 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Terminen var även uppe på mötet i december. Då presenterade kommissionen höstpaketet, och nu ska vi, som alltid i januari, godkänna rådsslutsatser om tillväxtöversikten och förvarningsrapporten. Rådet i stort delar den bild som beskrivs i rapporterna, och regeringen ställer sig bakom båda dessa slutsatser. Rekommendationen för euroområdets ekonomiska politik ska också godkännas, men här har vi givetvis ingen beslutsrätt.

Anf. 14 SERKAN KÖSE (S):

Ordförande! Under punkten c, Rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet 2024, fastnade jag på den sista meningen om att man ska ”stötta en lönebildning som återställer löntagarnas köpkraft, samtidigt som hänsyn tas till konkurrenskraften”. Kan finansministern säga något om detta? I Sverige är vi ju vana vid att lönebildningen sköts av parterna och inte av staten och att staten inte ska lägga sig i den.

Anf. 15 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Detta berör euroområdet, och nog kan man känna viss oro när eurogruppen pratar om lönebildning. Men detta är en fråga för eurogruppen, och vi kommer inte att delta i den diskussionen eller fatta något beslut i detta.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade ståndpunkt vad gäller slutsatser under a och b, och när det gäller c tackar vi för informationen.

Vi går till dagordningspunkt 6, Ekonomiska och finansiella konsekvenser av Rysslands angrepp mot Ukraina. Det är en återkommande diskussionspunkt.

Anf. 17 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Denna punkt kommer att vara prioriterad även under det belgiska ordförandeskapet, och vi kommer att ha denna dagordningspunkt så länge det krävs. Jag vet att EU-ministern har varit här och informerat om vad som hände på Europeiska rådet i december. Man lyckades ju inte komma överens om finansieringen av Ukrainafaciliteten, och det kommer att vara ett nytt möte i början av februari. Ni vet mycket väl att 26 länder var överens men att Ungern blockerade. Målet är att nå en överenskommelse mellan 27 länder på det extrainsatta mötet om några veckor.

Både vi och ni har ett starkt fokus på denna fråga, för detta försenar ju hela faciliteten, vilket är ett bekymmer för Ukraina på både kort och lång sikt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Nu finns det en stark beslutsamhet hos 26 länder att övertyga det 27:e om att beslut ska kunna fattas i februari.

Framsteg har dock gjorts inom annat. Ett tolfte sanktionspaket har antagits, vilket är bra. Det innehåller bland annat åtgärder för att motverka kringgående av sanktioner samt sanktioner mot den ryska diamantindustrin.

Kommissionen har äntligen, säger jag, lagt fram ett lagförslag angående de ryska frysta tillgångarna. Mer specifikt handlar förslaget om att kunna använda de extraordinära intäkterna, avkastningen, som skapas i EU genom förvaltningen av de ryska centralbankstillgångarna. Detta välkomnar vi, men det är en komplicerad juridisk fråga. Det är dock bra att vi nu tar första steget i en lång process. Sverige drev denna fråga under sitt ordförandeskap, och nu har kommissionen alltså landat i ett förslag.

Anf. 18 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Det är riktigt att det blir ett extrainsatt europeiskt råd den 1 februari för att fortsätta att hantera frågan om hur EU kan stötta Ukraina. Men det är nog sannolikt att man även i finansministrarnas diskussion om budget och pengar tar upp de aspekter som kommer att tas upp på Europeiska rådet.

Det är förstås vällovligt om man når en överenskommelse där alla 27 EU-länder är med. Men vår uppfattning är att varken Ukraina, Europa eller Sverige säkerhetsmässigt har råd att låta ett land stoppa upp processen och att vi därför behöver visa ett orubbligt stöd för Ukraina och hitta vägar fram där de 26 EU-länder som är beredda att stötta Ukraina kan nå en snabb uppgörelse utan Ungern.

Jag hade väntat mig att regeringen skulle driva på i denna fråga och göra sin röst hörd också på mötet mellan finansministrarna om att Sveriges och EU:s stöd till Ukraina måste vara orubbligt. Kampen i de ukrainska skyttegravarna handlar inte bara om Ukrainas frihet och demokrati utan

om Sveriges och svenska folkets säkerhet. Det är viktigt att få till en uppgörelse, så vi kanske inte ska låta ett enda land sätta käppar i hjulet för detta längre.

Hur kommer statsrådet agera för Sveriges räkning? Hur agerar Sverige för att EU snabbt ska få till en uppgörelse även utan Ungern?

2023/24:21
12 januari

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Jag har en fråga som mer är på kunskapsnivå. Precis som finansministern nämnde förut försöker man nu se hur man skulle kunna hantera en del av de så kallade övervinsterna, eller vinsterna, från ryska tillgångar som finns inom EU-området. Det är en fråga som Sverige drev inte minst under det svenska ordförandeskapet. Man utsåg då Anders Ahnlid till att se på den juridiska grunden för detta. Min kunskapsfråga är: Krävs det enhällighet eller inte för att besluta om en mekanism för att på olika sätt använda sig av vinstmedlen från de ryska tillgångarna?

Anf. 20 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Ordförande! Jag delar helt vice ordförandens bild av att det är otroligt viktigt att vi i Sverige gör allt vad vi kan för att detta ska komma på plats, och det gör vi också. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< På varje möte när frågan om Ukraina kommer upp råder det inget tvivel om att Sverige >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< är väldigt raka och tuffa, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< när det gäller hela den här frågan – mot Ryssland, för Ukraina. Det finns ingen annan ambition, och vi jobbar hårt på alla fronter för att detta ska komma på plats.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Ukraina behöver resurserna – ju fortare, desto bättre. Nu hoppas vi på att man löser detta på det extrainsatta mötet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Är det någon annan som har ett rakt svar när det gäller den andra frågan? Är det kvalificerad majoritet eller enhällighet som behövs?

Anf. 21 Departementsrådet CARL ASPLUND:

Vi måste nog återkomma efter en juridisk analys, för fördragsreglerna föreskriver inte den här typen av lösningar. Det saknas en entydig rättslig grund om hur en sådan här fråga ska regleras. Vi måste analysera det juridiskt och återkomma.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Därav min fråga – jag försökte på kammaren i natt fundera på detta. Jag såg ungefär samma klara otydlighet som nyss nämndes.

Det vore bra om ni på något sätt kunde återkoppla till oss, för det har ju ett visst intresse också för den allmänna diskussionen.

Anf. 23 MATILDA ERNKRANS (S):

Herr ordförande! Jag tackar finansministern för svaret på mina frågor. Vi är dock ändå lite förvånade över att man i EU-kretsen tycker att man

har så pass lång tid på sig. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Kan finansministern säga någonting om någon sorts tidsplan?

Om man faktiskt inte kommer överens på Europeiska rådet den 1 februari får vi väl ändå utgå från att det kommer att gå snabbt. Man har ju då ännu kortare tid på sig att visa ett orubbligt stöd för Ukraina – och med tillräckligt mycket pengar, skulle jag vilja tillägga. Kan finansministern säga något om tidsplanen?

Anf. 24 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Herr ordförande! Jag ska ställa en fråga som jag egentligen borde ha ställt vid återrapporteringen. Jag vill inte ställa den offentligt, men här finns det ju möjligheter att censurera i uppteckningarna. Min fråga kan vara känslig. Den gäller Ungerns inställning. Vet vi någonting om den? Handlar det om att Ungern försöker använda någon typ av utpressning för att få ut pengar från de olika stöden? Det verkar ju så till viss del. Men det finns också en känsla av att Ungern har ett horn i sidan till Ukraina av många historiska skäl. Jag skulle vilja veta om det finns någon känsla av vad Ungern egentligen vill uppnå. Är det politiskt eller ekonomiskt?

Anf. 25 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Först något kort om vikten av att vara 27. Det handlar om flera saker: signalvärdet, naturligtvis, men det handlar om mycket mer än så. Om man är 27 länder kommer det att skapa en mycket större långsiktighet. Det blir något som kan ge möjlighet till bidrag och som är långsiktigt.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Skulle det vara 26 som i stället gör någonting tillsammans kräver det en helt annan typ av lösning. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det är huvudorsaken till att vi vill ha med alla länder.

Många av länderna i den här kretsen ger och kommer att fortsätta ge stora stöd till Ukraina, men det är ju mycket bättre om vi adderar en lösning med 27 länder som ger långsiktighet. Det är bra både för Ukraina och för alla våra länder, helt enkelt.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, G20-mötet med finansministrarna och centralbankscheferna den 26–29 februari 2024. Det är en beslutspunkt.

Anf. 27 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ordförande! Här är tanken att vi ska behandla EU:s gemensamma positioner inför nästa G20-möte. Precis som var fallet tidigare kommer det inte att vara något Ekofinmöte innan detta G20-möte. Därför föreslår det belgiska ordförandeskapet att slutbehandlingen av positionerna kommer

att ske i EFK, det vill säga ekonomiska och finansiella kommittén, och de behöver då inte godkännas av rådet.

Detta är någonting som också regeringen kan ställa sig bakom. Om det skulle vara så att positionerna innehåller ståndpunkter som regeringen är osäker på om det finns stöd för i riksdagen återkommer vi självklart för förankring.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Övriga frågor. Har statsrådet något att säga om denna dagordningspunkt? Nej. Då tackar jag för medverkan på det mig veterligen kortaste EU-nämndsmötet hittills i år!

2023/24:21
12 januari

Innehållsförteckning

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 4 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 8 BJÖRN WIECHEL (S)	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 10 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	2
Anf. 11 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	3
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 13 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	3
Anf. 14 SERKAN KÖSE (S).....	3
Anf. 15 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	3
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 17 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	4
Anf. 18 MATILDA ERNKRANS (S)	4
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 20 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	5
Anf. 21 Departementsrådet CARL ASPLUND.....	5
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 23 MATILDA ERNKRANS (S)	5
Anf. 24 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	6
Anf. 25 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	6
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 27 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....	6
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	7